

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія»

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2332>

Ступінь вищої освіти - бакалавр

Спеціальність: 174 – автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка

Освітня програма: «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»

Рік навчання: 2, семестр 3

Форма навчання: денна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання - українська

Супрун Аліна Григорівна, канд. філос. наук, доцент
кафедри філософії та міжнародної комунікації

alinasuprun2@gmail.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Її вивчення дозволяє сформуванню переліку загальних компетентностей, які лежать в основі вищої професійної освіти незалежно від сфери спеціалізації. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню критичної думки, філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетської підготовки. Вивчення філософії підвищує загальний інтелектуальний рівень студентів, засвоєння філософських знань сприяє гуманізації суспільства, формуючи якісно вищий рівень взаємовідносин між людиною та світом, що спирається на критичне, творче та самостійне мислення. Вивчення комплексу загальних принципів, правил та методів пізнавальної діяльності (гносеологія) сприяє розвитку критичного мислення, здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням практичних життєвих та наукових завдань.

Дисципліна складається з чотирьох змістових модулів: «Філософія як універсальний тип знання. Історія світової філософії.», «Онтологія. Антропологія.», «Гносеологія. Філософські проблеми медицини та техніки», «Соціальна філософія. Філософія природи та філософія культури». Вони передбачають розгорнутий розгляд таких проблем, як

історичний аналіз специфіки самоздійснення філософії в різних сферах, культурах, в тому числі української філософії, проблеми буття та пізнання світу, дослідження проблем суспільного буття, морально-етичної, правової, релігійної, естетичної, екологічної свідомості.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є розвиток у студентів інтересу до філософського, критичного осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти. А також формування у майбутнього фахівця здатності динамічно та критично поєднувати знання, уміння, компетенції, комунікативні навички під час вирішення проблемних питань як у професійній діяльності так і за її межами. Формування філософської культури є теоретичним та методологічним підґрунтям для здобування знання у біомедичній сфері.

Основні завдання вивчення курсу «Філософія»:

засвоєння основних тенденцій розвитку гуманітарного дискурсу у різних цивілізаційних вимірах та засадних для певного історичного періоду філософських проблем. Їх знання та розуміння формує вміння пояснювати особливості сучасного світогляду, аналізувати основні тенденції розвитку соціуму, вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкуватися в конфліктній ситуації, вміння слухати і вести бесіду, публічно відстоювати позицію, сформовану на основі якісного опрацювання фактичного матеріалу, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, актуальні на сучасному рівні соціокультурного буття. Дисципліна формує здатність діяти соціально відповідально та свідомо у будь-якій конкретній ситуації.

Вивчення філософії та її органічної складової – української філософії сприяє гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ у цілому і ставлення людини до цього світу; вивчення комплексу принципів пізнання як загального методу пізнавальної діяльності; розвиток здібностей до критичного, логічного та аналітичного мислення; самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати теоретичні та практичні завдання, знаходити шляхи їх вирішення в медичній, екологічній, гуманітарній, цивілізаційній економічній та політичній сферах.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Біомедична інженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 163 - Біомедична інженерія, навчальна дисципліна забезпечує формування ряду **загальних/фахових (спеціальних) компетентностей та програмних результатів.**

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час професійної діяльності у галузі автоматизації або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів галузі.

Загальні Компетентності (ЗК):

ЗК010. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 10. Здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень.

Програмні результати навчання:

ПРН13. Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги

охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ПР14. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- світоглядні форми, історичні типи філософії, основні парадигми філософствування, способи мислення;
- сутнісні основи взаємозв'язку філософії та біоетики, біоінженерії та медицини;
- основні галузі філософського знання (натурфілософія, онтологія, гносеологія, логіка, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо);
- основні форми буття і сутність філософсько-природничого знання, яке є підґрунтям для формування критичної думки особистості;
- форми і структури філософського світогляду, що змінюється з розвитком техніки та технологій;
- шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними й етичними проблемами;
- форми суспільної свідомості, їх динамізм та взаємозв'язок, як можливість самовизначення у глобальному світі;
- умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури.

У результаті вивчення курсу студент повинен вміти:

- обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію;
- застосувати знання, яких було набуто під час вивчення курсу “Філософія”, в процесі вирішення професійних завдань, в процесі розробки соціальних й екологічних, біомедичних та технічних проектів, організації комунікативних відносин;
- науково аналізувати найважливіші соціальні проблеми і процеси, проблеми біоетики, факти і явища суспільного життя, які пов'язані з розвитком біомедичної інженерії;
- розуміти і об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури та цивілізації в контексті сучасних викликів;
- володіти методологією й методами пізнання, розуміти сутність творчої діяльності в процесі реалізації проектів різного рівня;
- вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем;
- добре орієнтуватися в першоджерелах та основній сучасній філософській літературі.

Запропонована програма має дати студентам цілісний виклад основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення, ознайомити студентів із наявними філософськими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні. Допомагає альтернативному сприйняттю і осмисленню буття та сприяє пошукові свого призначення у світі, розширює світоглядні межі майбутнього фахівця, вчить динамічно поєднувати знання, вміння, комунікативні навички під час вирішення проблемних питань у різних сферах діяльності.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1 ФІЛОСОФІЯ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ ТИП ЗНАННЯ. ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ				
Філософія як універсальний тип знання. Філософські основи біології	1/1	Знати базові філософські поняття Вміти визначати власний світогляд Аналізувати етапи формування світогляду Розуміти особливості різних типів світогляду Розрізняти індивідуальний та колективний, буденний та теоретичний світогляди Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Античні філософські підстави європейської освіти і науки	1/1	Знати світові історико-філософські традиції Аналізувати та розрізняти особливості східної та західної філософії Розуміти специфіку формування кожної. Здійснювати порівняльний аналіз різних способів мислення.	Усне опитування. Написання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Філософія Середньовіччя та Відродження	1/1	Знати особливості існування середньовічної та ренесансної філософії	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної	

		<p>Вміти виділяти характерні риси кожної з них</p> <p>Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування</p> <p>Розуміти зв'язок між культурної традицією та стилем філософствування</p> <p>Розрізняти християнську та світську філософію</p> <p>Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів</p>	роботи (в.т.ч. в elearn)	
<p>Філософія Нового часу та епохи Просвітництва як світоглядна основа Європейського устрою</p>	1/1	<p>Знати особливості філософії Нового часу</p> <p>Аналізувати історичні тенденції 17-19 ст.</p> <p>Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання</p> <p>Розрізняти методи наукового пізнання даного періоду</p> <p>Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні</p>	<p>Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	
<p>Німецька класична філософія та її роль у становленні сучасної філософської традиції</p>	1/1	<p>Знати особливості німецької класичної філософії</p> <p>Аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії</p> <p>Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання</p>	<p>Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	

		Розрізняти теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи		
Некласична філософія XIX-XX ст. Проблеми коеволюції	1/1	Знати особливості та школи некласичної філософії Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки Розрізняти традиції сцієнтизму та антисцієнтизму. Виявляти та знаходити альтернативні рішення проблем коеволюції у XXI столітті	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Українська філософія: історія і сучасність Національна ідентичність в медіапросторі	1/1	Знати етапи формування та представників української філософії Аналізувати зв'язок між стилем філософствування та українськими культурними традиціями Розуміти особливості української філос..думки Розрізняти ідеї видатних українських філософів Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр.філософії у світовій	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	

Змістовий модуль 2. **ОНТОЛОГІЯ. АНТРОПОЛОГІЯ**

Онтологія: філософське розуміння світу. Проблема глобалізації	1/1	Знати основні поняття філос. вчення про буття Аналізувати зв'язок онтології та науки Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем Розрізняти проблеми буття світу та людини	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Філософська антропологія. Людина як біосоціальний феномен	1/1	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми людського існування Аналізувати взаємозв'язок духовного та природного в людині Розуміти значення т.зв. «вічних» філософських проблем Розрізняти гуманістичні цінності Застосовувати набуті знання в особистому житті	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
<u>Змістовий модуль 3. ГНОСЕОЛОГІЯ. ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЦИНИ</u>				
Гносеологія. Особливості методології пізнання в біологічних та інженерних науках	1/1	Знати основні поняття з теми Вміти визначати наукові та ненаукові методи пізнання Аналізувати значення застосування методології для розвитку науки Розуміти особливості	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	

		сучасної наукової методології Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності		
Філософія техніки Діалектика – всезагальна теорія розвитку	1/1	Знати історію та зміст діалектичного вчення Аналізувати значимість діалектики для розвитку природничих наук Розуміти принципи та закони діалектики Критично застосовувати діалектику в майбутній професійній діяльності	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Філософія свідомості. Філософські проблеми медицини		Знати основні поняття з теми Аналізувати структуру психіки та свідомості людини Розуміти логіку процесу формування людської свідомості Розрізняти типи свідомості Застосовувати набуті знання в особистому житті Використовувати філософський досвід для відповідальної професійної діяльності		

**Змістовий модуль 4. СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ. ФІЛОСОФІЯ ПРИРОДИ ТА
ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ**

<p>Філософія суспільства Філософія цивілізації</p>	<p align="center">1/1</p>	<p>Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми суспільного буття Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою. Знати основні поняття з теми Вміти формулювати базові цивілізаційні цінності Аналізувати сучасні цивілізаційні проблеми. Розуміти логіку становлення сучасної цивілізації Розрізняти сучасні цивілізаційні принципи Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності</p>	<p>Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	
<p>Основні парадигми в розвитку природничо-наукового знання: від давньогрецької натурфілософії</p>	<p align="center">1/1</p>	<p>Знати історико-філософський розвиток виникнення природничо-наукового знання, вміти охарактеризувати та визначити цінність відкриттів, що були здійснені в різний період часу</p>	<p>Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	

ї до сучасної біоінженерії		в різних напрямках знанню Застосовувати набуті знання для власного культурного розвитку		
Філософія культури. Проблеми ідентичності	1/1	Знати основні поняття з теми Вміти описати основні філос.концепції культури Аналізувати явища культурного життя, їхній сенс та історичне значення Розуміти логіку культурного розвитку людства Розрізняти типи культур у світі	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків
--	---

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. – К.: Генеза. -2020. -317 с.
2. Горьський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій. – К.: Наук. думка, 2020.-285с.
3. Кульчинський О. Основи філософії і філософських наук. – Мюнхен –Львів, 2017.-164с
4. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. – К.: Академія, 2015.-576с.
5. Філософія. Підручник.(За ред. Заїченка Г.А.) – К.; Вища школа, 2020.-455с.
6. Філософія. Курс лекцій. – К.: Либідь, 2019-456с.
7. Навчально-інформаційний портал НУБіП України. Електронний навчальний курс «Філософія» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4055>
8. <https://booknet.ua/tag/%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F-t612922>
9. https://shron1.chtyvo.org.ua/Horlach_Mykola/Osnovy_filosofskykh_znan.pdf
10. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>
11. Цифрова бібліотека НУБіП України DGLibrary [Електронний ресурс]. – URL:<http://dglib.nubip.edu.ua:8080/jspui>
12. Електронна бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України eNULESIR.
13. Сайт Українського філософського фонду [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.philosophy.ua>